

Vinterhvedesorter til foder eller brød

af Anders Schou

Arealet med vinterhvede var på sit største i 2010. Alene på et år er arealet steget med 58 % (se figur 1). Stigningen skal ses i lyset af, at triticales blev fravalgt pga. stor risiko for gulrustangreb. Derudover er der med hvede altid gode afsætningsmuligheder, idet der gennem de senere år har været stor efterspørgsel på brødhvede. Samtidig er hveden den mest populære blandt foderkorn.

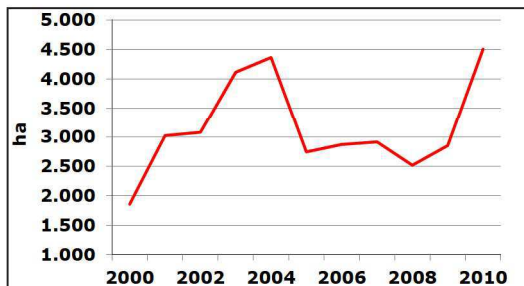
Stabilt og stort udbytte er nogle af de parametre, som kan afgøre hvilken sort der indkøbes. Her er sortsafprøvningen en vigtig kilde til information om sorterens dyrknings-egenskaber. Selvom der i år som noget nyt afprøves sorter af vinterhvede i økologisk dyrkning er det stadigvæk en udfordring at pege på de mest egnede. De højeste ydende sorter i konventionel dyrkning er ikke nødvendigvis de bedst egnede til økologisk dyrkning.

I 2010 er der gennemført et økologisk landsforsøg vinterhvedesorterne Frument, Mariboss, Tuareg, Skagen og Hereford. Forsøget var anlagt på en kvægejendom med jordtype JB 5-6 og forfrugt kløvergræs. Forsøgsarealet var ugødet, men forfrugten og tildeling af husdyrgødning i flere år forud gav grundlag for en stor eftervirkning.

I forsøget indgik fire sorter af foderhvede og Skagen som den eneste brødhvedesort. Frument og Skagen fås som økologisk udsæd. Hereford, Tuareg og Mariboss er ikke tilgængelige som økologisk udsæd. Forsøget

Tabel 1. Fem vinterhvedesorter afprøvet i økologisk dyrkning med forfrugten kløvergræs. Disse resultater af Landsforsøg® 2010 er foreløbige, og de endelige resultater kan derfor være afvigende.

Sort	Udbytte hkg/ha	Gluten %	Råprot. %
Frument	34,6	18,0	11,0
Mariboss	41,4	18,8	10,7
Tuareg	46,8	19,7	11,0
Skagen	48,5	22,9	12,0
Hereford	38,0	18,9	10,7

Figur 1. Ti års udvikling i arealet med økologisk vinterhvede. Kilde: Plantedirektoratet og Økokornbasen.dk

viste, at Frument, Hereford og Mariboss gav de laveste udbytter (se tabel 1). De højeste udbytter blev opnået i Tuareg og Skagen.

I den konventionelle sortsafprøvning klarede sorterne sig helt anderledes. Frument, Hereford og Mariboss gav høje udbytter, mens Tuareg lå mellem de lavest ydende sorter. Skagen er en ældre sort, som ikke længere bruges i sortsafprøvningen, men det formodes at udbytte ville være lavere end f.eks. Hereford. Skagen anvendes normalt udelukkende til dyrkning af brødhvede og udbyttet har derfor mindre betydning end ved dyrkning af foderhvede.

Skagens kvalitet som brødhvede ses tydeligt ved at glutenprocenten lå 3-4 procent højere end for de fire andre sorter. Skagen er samtidig et bevis på, at en høj gluten- og proteinprocent ikke nødvendigvis kræver gødsning, men en god forfrugt.

Hvis denne afprøvning var udført i forsøg med gødsning ville Frument, Hereford og Mariboss formodentlig klare sig væsentligt bedre. Disse vinterhvedesorter er fremavlet med henblik på store udbytter og kræver gødsning.

Konklusion

Tuareg er den højest ydende sort til foderhvede ved lav gødningsniveau.

Skagen er velegnet til dyrkning af brødhvede og giver et højere udbytte end foderhvedesorterne. Det forudsætter en god forfrugt f.eks. kløvergræs.